

RÅDE KOMMUNE

Sakspapir

SAKSGANG

Styre, utvalg, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	21.11.2018	063/18
Kommunestyret		

Saksbeh. PGWE Saksansv. Pål Gunnar Wenberg	Arkiv	Arkivsaknr. 18/1012
--	--------------	-------------------------------

Handlingsprogram og økonomiplan 2019-22. Budsjett 2019 - Råde kommune

Formannskapet- Vedtak:

1. Rådmannens forslag til årsbudsjett for 2019 og økonomiplan for 2019 – 2022 vedtas.
2. Råde kommunes driftsbudsjett for 2019 vedtas på netto utgiftsnivå for hver virksomhet slik:

Virksomhet	Budsjett 2019
110 Politisk styring og kontroll	5 833 845
140 Rådmann og kommunalsjefer	59 584 864
150 Stab Økonomi	12 493 801
151 Stab kompetanse og utvikling	24 486 044
152 Råde ungdomsskole og kulturskole	26 414 433
153 Oppvekstområde Karlshus	37 950 473
154 Oppvekstområde Saltnes	26 550 286
155 Familie	48 841 720
156 NAV Råde	19 997 708
158 Helsehuset Råde	89 711 278
159 Tjenester for funksjonshemmede	38 148 454
160 Miljø, plan og teknikk	27 200 647
170 Ankomstsenter Østfold	0
180 Skatter og rammetilskudd	-435 806 000
190 Finanstransaksjoner	18 592 447
ALLE	0

3. Råde kommune viderefører eiendomsskatt i budsjettåret 2019. For eiendomsskatten gjelder:

3.1 Det innkreves eiendomsskatt for 2019 jfr. §2 i lov om eiendomsskatt til kommunane.

3.2 Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 3 er eiendomsskatt innført i hele kommunen.

3.3 Skattesats i Råde kommune skal være 2,8 ‰ jfr. eiendomsskatteloven § 11, 1. ledd.

3.4 Ved beregning av eiendomsskatt for 2019 benyttes et bunnfradrag på kr. 0.

3.5 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:

a) Eieendomar åt stiftingar og institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke

eller staten.

b) Bygning som har historisk verdi, gjennom fredningsvedtak jf. Lov om kulturminner.

3.6 Eiendommer som blir drevet som gårdsbruk og skogsbruk svare eiendomsskatt for våningshuset og kårboligen med garasje og uthus og 1 mål tomt pr boligbygning.

Eiendomsskatten svares etter samme satser som for boligeiendommer.

3.7 Eiendomsskatten betales i 4 terminer med forfall 20.februar, 20.mai, 20.august og 20.november, jfr. eiendomsskatteloven § 25

3.8 Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med en syvendedel i 2019 for tidligere verk og bruk. Jfr. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.

3.9 Gjeldene takster kontorjusteres 10% med virkning fra 2020, jfr. Eiendomsskatteloven § 8 A-4.

4. Råde kommunes skattøre for 2019 fastsettes til det maksimalt tillatte

5. Kommunens likviditet anses å være tilfredsstillende i 2019

6. Råde kommune tar opp kr 10 000 000,- i formidlingslån (startlån) i 2019

7. Råde kommune fornyer sin trekkfasilitet pålydende kr 6 000 000,- tom 31.12.2019

8. Tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager for 2019, beregnet ut fra gjeldende forskrift av 09.10.2015, settes til:

Per heltidsplass	Drift inkl. admin
Tilskuddssatser drift, barn 0-2 år	kr 207 850
Tilskuddssatser drift, barn 3-6 år	kr 97 668

Tilskuddssatser pedagog, barn 0-2 år	kr 2 276
Tilskuddssatser pedagog, barn 2-6 år	kr 1 264

Per heltidsplass	Kapital
Byggeår til og med 2010	kr 9 500
Byggeår 2011-2013	kr 16 700
Byggeår 2014-2016	kr 20 200
Byggeår 2017-2019	kr 21 400

Det tas forbehold om endelig vedtak i statsbudsjettet med hensyn til makspris brukerbetaling og deflator for beregning av tilskuddssatser.

9. Godtgjørelse i form av oppdrag som støttekontakt fra Råde kommune 2019.

Godtgjørelse for oppdrag som individuell støttekontakt, godtgjøres med kr 141,- pr time.

Godtgjørelse for oppdrag i gruppe, godtgjøres med kr 250,- pr time.

For andre utlegg i forbindelse med oppdraget dekker kommunen utlegg for kr 25,- pr utført vedtakstime, dette til dekning eks bom, drikke ved cafe besøk, inngang som ikke dekke av ledsagerbevis osv.

Til utgiftsdekning i forbindelse med støttekontaktordningen godtgjøres tjenesteyters bruk av egen bil med:

- Vedtak 5 til 10 timer pr måned dekkes med inntil 50 km pr måned
- Vedtak 11 til 15 timer pr måned dekkes med inntil 75 km pr måned
- Vedtak 16 om mer dekkes med inntil 100 km pr måned

Innenfor fastsatt kjørelengde dekker kommunen kjøring i tråd med statens satser for kjøregodtgjørelse, det utbetales ikke passasjer tillegg.

Dersom tjenestemottaker har egen bil skal denne benyttes.

10. Godtgjørelse i form av omsorgsstønnad fra Råde kommune i 2019, settes til kr 293 500,- pr. år for ett årsverk.

11. Betalingssatser i Råde kommune 2019 fastsettes som beskrevet i vedlegg 2 til budsjettsaken: "Betalingssatser 2019 – Råde kommune"

- Det vedtas selvkost for gebyrbelagte tjenester innenfor vann, avløp, renovasjon, feiing, slambehandling, byggesaksbehandling og eierseksjonering og kart og oppmåling.
- For selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, slam, feier, byggesak og eierseksjonering og kart og oppmåling, skal eventuelle underskudd fremføres til neste års selvkostberegning og dekkes over kommende årsgebyrer.

12. Egenkapitaltilskudd KLP for 2019, kr 1 510 000,-, finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.

13. Finansiering - utbygging av kommunal infrastruktur til Strømnesåsen boligområde

1. Kommunestyret ønsker å legge til rette for utbygging av boligområdet på Strømnesåsen.
2. Det bevilges kr 73 838 000,- for utbygging av den kommunale infrastrukturen til området, dette inkluderer utgifter til framføring av strøm med kr 9 265 000 inkl mva.

Anlegget skal føres på ansvar 061500 – Strømnesåsen – Infrastruktur.

3. Utbyggingen av infrastrukturen gjennomføres i kommunal regi.
4. Kostnadene fordeles slik:

Vann og Avløp	kr 24 649 000
Vei og gang- og sykkelvei	kr 31 939 000
Momskompensasjon	kr 7 985 000
<u>Framføring av strøm</u>	<u>kr 9 265 000</u>
Totalt finansieringsbehov	kr 73 838 000

Finansiers slik:

Momskompensasjon	kr 7 985 000
Anleggsbidrag, refusjon fra	
Råde tomteutviklingsselskap AS	kr 56 588 000
<u>Refusjon for framføring av strøm</u>	<u>kr 9 265 000</u>
Total finansiering	kr 73 838 000

14. Råde kommunes investeringsbudsjett for 2019 og investeringsplan 2020-22 – herunder finansieringsplan for investeringene – vedtas slik:

Investeringsprosjekter	Ansvarlig virksomhet	2019				2020	2021	2022
		Totalt bevilget inkl MVA	Totalt bevilget ekskl MVA	Ubrukt bevilgning 2018 *	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning
Stab Kunnskap og utvikling								
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	151	1 702 500	1 362 000		1 362 000			
Digitalisering av arkiv - Teknisk	151	2 500 000	2 000 000		2 000 000			
Digitaliseringsprosjekt i oppvekst, helse og IKT		2 337 500	1 870 000	1 370 000	500 000			
Karlshus skole:								
Opprettelse av ny barnehageavdeling ved Karlshus skole	160	625 000	500 000	500 000				
Familie								
Selvbetjent/Meråpent bibliotek	155	562 500	450 000		450 000			
Kunstgressbane Saltnes	155	187 500	150 000	150 000				
Skatepark Saltnes	155	500 000	400 000	400 000				
Helsehuset Råde:								
Lås & beslag + adgangskontroll	160	750 000	600 000		600 000			
Ladestasjoner til biler på helsehuset	160	375 000	300 000		300 000			
Teknisk:								
Eiendomsutvikling	160	12 500 000	10 000 000		10 000 000			
Omgjøring Nye lokaler Skråtorpveien 2B	160	187 500	150 000	150 000				
Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne	160	14 812 500	11 850 000	11 850 000				
Rehabilitering av uteareal/parkering vlrådhuset	160	375 000	300 000	300 000				
Spetalen skole	160	6 250 000	5 000 000	5 000 000				
Langhus Kulturhus	160	-	-					46 800 000
Handicaptilpasset brygge langs kysten	160	436 250	349 000	349 000				
Renholdsmaskiner	160	175 000	140 000		140 000			
Fyringsanlegg	160	5 750 000	4 600 000		4 600 000			
Nærmiljøanlegg Missingen 2	160	1 500 000	1 200 000	1 200 000				
Nytt kontorlokale Nor Gård	160	1 750 000	1 400 000	1 400 000				
Vei:								
Opparbeidelse av parkering ved pumpestomb	160	125 000	100 000	100 000				
Asfaltering av kommunale veier	160	625 000	500 000		500 000			
Reguleringsplan Fjelberg bruk - Ny adkomstvei	160	6 375 000	5 100 000	5 100 000				
Nye målere gatelys	160	3 000 000	2 400 000	2 400 000				
G/S vei (Tomb-Karlshus inkl kjøp av grunn)	160	27 500 000	22 000 000	22 000 000				
Feiemaskin	160	187 500	150 000		150 000			
Vei/vann/avløp: Lastebil	160	1 750 000	1 400 000		1 400 000			
Vei/vann/avløp: Bil driftsleder	160	437 500	350 000		350 000			
Kommunal infrastruktur Strømnesåsen	160	82 316 250	65 853 000	65 853 000				
Vann:								
Enebekk	160	8 262 500	6 610 000	5 300 000	1 310 000			
Ny vannledning Odinsvei, Torsvei og Øvre og Nedre Tingvei	160	3 500 000	2 800 000	2 800 000				
Vannmålere i knutepunkt - detektering av lekkasjer	160	587 500	470 000	470 000				
Vannbasseng i Saltnes	160	11 187 500	8 950 000		8 950 000			
Kommunalt vann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	4 712 500	3 770 000		3 770 000			
Kommunalt vann Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116	160	5 375 000	4 300 000		4 300 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmshaugfeltet 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					1 750 000
Tak vanntårn i Karlshus	160	1 125 000	900 000		900 000			
Avløp:								
Kommunalt spillvann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	10 225 000	8 180 000		8 180 000			
Kommunalt spillvannsledninger, Tomb Brygge-Akerbekken / Fv116	160	8 350 000	6 680 000		6 680 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmshaugfeltet 450 meter fra Sarpsborgveien til Balders vei og 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					3 150 000
Enebekk	160	6 625 000	5 300 000	5 300 000				
Kombikummer stensrødfeltet	160	125 000	100 000	100 000				
Overløp pumpestasjon - Makrellrød	160	1 150 000	920 000	920 000				
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	160	500 000	400 000	400 000				
Fornyelse av 150m ledning ved Missingmyr	160	400 000	320 000	320 000				
450 m vann og spillvannsledning fra sarpsborgveien til størmshaugfeltet	160	2 375 000	1 900 000	1 900 000				
SUM INVESTERINGER		244 367 500	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000
Finansiering:		SUM	SUM	2019	2020	2021	2022	
Nye lån:			59 712 000	-	59 712 000	-	-	26 700 000
Ubrakte lånemidler			46 779 000	46 779 000				
Ubundet Kapitalfond:		10 400 000		10 400 000				
Bundet Kapitalfond:		-						
Bundne driftsfond		-						
Disposisjonsfond:		-						
Tilskudd fra andre		78 603 000	78 453 000	150 000				25 000 000
Sum finansiering		-	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Rådmannens forslag til årsbudsjett for 2019 og økonomiplan for 2019 – 2022 vedtas.
2. Råde kommunes driftsbudsjett for 2019 vedtas på netto utgiftsnivå for hver virksomhet slik:

Virksomhet	Budsjett 2019
110 Politisk styring og kontroll	5 833 845
140 Rådmann og kommunalsjefer	59 584 864
150 Stab Økonomi	12 493 801
151 Stab kompetanse og utvikling	24 486 044
152 Råde ungdomsskole og kulturskole	26 414 433
153 Oppvekstområde Karlshus	37 950 473
154 Oppvekstområde Saltnes	26 550 286
155 Familie	48 841 720
156 NAV Råde	19 997 708
158 Helsehuset Råde	89 711 278
159 Tjenester for funksjonshemmede	38 148 454
160 Miljø, plan og teknikk	27 200 647
170 Ankomstsenter Østfold	0
180 Skatter og rammetilskudd	-435 806 000
190 Finanstransaksjoner	18 592 447
ALLE	0

3. Råde kommune viderefører eiendomsskatt i budsjettåret 2019. For eiendomsskatten gjelder:

3.1 Det innkreves eiendomsskatt for 2019 jfr. §2 i lov om eiendomsskatt til kommunane.

3.2 Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 3 er eiendomsskatt innført i hele kommunen.

3.3 Skattesats i Råde kommune skal være 2,8 ‰ jfr. eiendomsskatteloven § 11, 1. ledd.

3.4 Ved beregning av eiendomsskatt for 2019 benyttes et bunnfradrag på kr. 0.

3.5 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:

a) Eieendomar åt stiftingar og institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten.

b) Bygning som har historisk verdi, gjennom fredningsvedtak jf. Lov om kulturminner.

3.6 Eiendommer som blir drevet som gårdsbruk og skogsbruk svare eiendomsskatt for våningshuset og kårboligen med garasje og uthus og 1 mål tomt pr boligbygning. Eiendomsskatten svares etter samme satser som for boligeiendommer.

3.7 Eiendomsskatten betales i 4 terminer med forfall 20.februar, 20.mai, 20.august og 20.november, jfr. eiendomsskatteloven § 25

3.8 Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med en syvendedel i 2019 for tidligere verk og bruk. Jfr. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.

3.9 Gjeldene takster kontorjusteres 10% med virkning fra 2020, jfr. Eiendomsskatteloven § 8 A-4.

4. Råde kommunes skattøre for 2019 fastsettes til det maksimalt tillatte

5. Kommunens likviditet anses å være tilfredsstillende i 2019

6. Råde kommune tar opp kr 10 000 000,- i formidlingslån (startlån) i 2019

7. Råde kommune fornyer sin trekkfasilitet pålydende kr 6 000 000,- tom 31.12.2019

8. Tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager for 2019, beregnet ut fra gjeldende forskrift av 09.10.2015, settes til:

Per heltidsplass	Drift inkl. admin
Tilskuddssatser drift, barn 0-2 år	kr 207 850
Tilskuddssatser drift, barn 3-6 år	kr 97 668
Tilskuddssatser pedagog, barn 0-2 år	kr 2 276
Tilskuddssatser pedagog, barn 2-6 år	kr 1 264

Per heltidsplass	Kapital
Byggeår til og med 2010	kr 9 500
Byggeår 2011-2013	kr 16 700
Byggeår 2014-2016	kr 20 200
Byggeår 2017-2019	kr 21 400

Det tas forbehold om endelig vedtak i statsbudsjettet med hensyn til makspris brukerbetaling og deflator for beregning av tilskuddssatser.

9. Godtgjørelse i form av oppdrag som støttekontakt fra Råde kommune 2019.
 Godtgjørelse for oppdrag som individuell støttekontakt, godtgjøres med kr 141,- pr time.
 Godtgjørelse for oppdrag i gruppe, godtgjøres med kr 250,- pr time.
 For andre utlegg i forbindelse med oppdraget dekker kommunen utlegg for kr 25,- pr utført vedtakstime, dette til dekning eks bom, drikke ved cafe besøk, inngang som ikke dekke av ledsagerbevis osv.

Til utgiftsdekning i forbindelse med støttekontaktordningen godtgjøres tjenesteyters bruk av egen bil med:

- Vedtak 5 til 10 timer pr måned dekkes med inntil 50 km pr måned
- Vedtak 11 til 15 timer pr måned dekkes med inntil 75 km pr måned
- Vedtak 16 om mer dekkes med inntil 100 km pr måned

Innenfor fastsatt kjørelengde dekker kommunen kjøring i tråd med statens satser for kjøregodtgjørelse, det utbetales ikke passasjertillegg.
 Dersom tjenestemottaker har egen bil skal denne benyttes.

10. Godtgjørelse i form av omsorgsstønnad fra Råde kommune i 2019, settes til kr 293 500,- pr. år for ett årsverk.

11. Betalingssatser i Råde kommune 2019 fastsettes som beskrevet i vedlegg 2 til budsjettsaken: "Betalingssatser 2019 – Råde kommune"

- Det vedtas selvkost for gebyrbelagte tjenester innenfor vann, avløp, renovasjon, feiing, slambehandling, byggesaksbehandling og eierseksjonering og kart og oppmåling.
- For selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, slam, feier, byggesak og eierseksjonering og kart og oppmåling, skal eventuelle underskudd fremføres til neste års selvkostberegning og dekkes over kommende årsgebyrer.

12. Egenkapitaltilskudd KLP for 2019, kr 1 510 000,-, finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.

13. Finansiering - utbygging av kommunal infrastruktur til Strømnesåsen boligområde

1. Kommunestyret ønsker å legge til rette for utbygging av boligområdet på Strømnesåsen.
2. Det bevilges kr 73 838 000,- for utbygging av den kommunale infrastrukturen til området, dette inkluderer utgifter til framføring av strøm med kr 9 265 000 inkl mva.

Anlegget skal føres på ansvar 061500 – Strømnesåsen – Infrastruktur.

3. Utbyggingen av infrastrukturen gjennomføres i kommunal regi.
4. Kostnadene fordeles slik:

Vann og Avløp	kr 24 649 000
Vei og gang- og sykkelvei	kr 31 939 000
Momskompensasjon	kr 7 985 000
<u>Framføring av strøm</u>	<u>kr 9 265 000</u>
Totalt finansieringsbehov	kr 73 838 000

Finansiers slik:	
Momskompensasjon	kr 7 985 000
Anleggsbidrag, refusjon fra	
Råde tomteutviklingsselskap AS	kr 56 588 000
<u>Refusjon for fremføring av strøm</u>	<u>kr 9 265 000</u>
Total finansiering	kr 73 838 000

14. Råde kommunes investeringsbudsjett for 2019 og investeringsplan 2020-22 – herunder finansieringsplan for investeringene – vedtas slik:

Investeringsprosjekter	Ansvarlig virksomhet	2019				2020	2021	2022
		Totalt bevilget inkl MVA	Totalt bevilget ekskl MVA	Ubrukt bevilgning 2018 *	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning
Stab Kunnskap og utvikling								
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	151	1 702 500	1 362 000		1 362 000			
Digitalisering av arkiv - Teknisk	151	2 500 000	2 000 000		2 000 000			
Digitaliseringsprosjekt i oppvekst, helse og IKT		2 337 500	1 870 000	1 370 000	500 000			
Karlshus skole:								
Opprettelse av ny barnehageavdeling ved Karlshus skole	160	625 000	500 000	500 000				
Familie								
Selvbetjent/Meråpent bibliotek	155	562 500	450 000		450 000			
Kunstgressbane Saltnes	155	187 500	150 000	150 000				
Skatepark Saltnes	155	500 000	400 000	400 000				
Helsehuset Råde:								
Lås & beslag + adgangskontroll	160	750 000	600 000		600 000			
Ladestasjoner til biler på helsehuset	160	375 000	300 000		300 000			
Teknisk:								
Eiendomsutvikling	160	12 500 000	10 000 000		10 000 000			
Omgjøring Nye lokaler Skråtorpveien 2B	160	187 500	150 000	150 000				
Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne	160	14 812 500	11 850 000	11 850 000				
Rehabilitering av uteareal/parkering vlrådhuset	160	375 000	300 000	300 000				
Spetalen skole	160	6 250 000	5 000 000	5 000 000				
Langhus Kulturhus	160	-	-					46 800 000
Handicaptilpasset brygge langs kysten	160	436 250	349 000	349 000				
Renholdsmaskiner	160	175 000	140 000		140 000			
Fyringsanlegg	160	5 750 000	4 600 000		4 600 000			
Nærmiljøanlegg Missingen 2	160	1 500 000	1 200 000	1 200 000				
Nytt kontorlokale Nor Gård	160	1 750 000	1 400 000	1 400 000				
Vei:								
Opparbeidelse av parkering ved pumpestomb	160	125 000	100 000	100 000				
Asfaltering av kommunale veier	160	625 000	500 000		500 000			
Reguleringsplan Fjelberg bruk - Ny adkomstvei	160	6 375 000	5 100 000	5 100 000				
Nye målere gatelys	160	3 000 000	2 400 000	2 400 000				
G/S vei (Tomb-Karlshus inkl kjøp av grunn)	160	27 500 000	22 000 000	22 000 000				
Feiemaskin	160	187 500	150 000		150 000			
Vei/vann/avløp: Lastebil	160	1 750 000	1 400 000		1 400 000			
Vei/vann/avløp: Bil driftsleder	160	437 500	350 000		350 000			
Kommunal infrastruktur Strømnesåsen	160	82 316 250	65 853 000	65 853 000				
Vann:								
Enebekk	160	8 262 500	6 610 000	5 300 000	1 310 000			
Ny vannledning Odinsvei, Torsvei og Øvre og Nedre Tingvei	160	3 500 000	2 800 000	2 800 000				
Vannmålere i knutepunkt - detektering av lekkasjer	160	587 500	470 000	470 000				
Vannbasseng i Saltnes	160	11 187 500	8 950 000		8 950 000			
Kommunalt vann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	4 712 500	3 770 000		3 770 000			
Kommunalt vann Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116	160	5 375 000	4 300 000		4 300 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmshaugfeltet 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					1 750 000
Tak vanntårn i Karlshus	160	1 125 000	900 000		900 000			
Avløp:								
Kommunalt spillvann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	10 225 000	8 180 000		8 180 000			
Kommunalt spillvannsledninger, Tomb Brygge-Akerbekken / Fv116	160	8 350 000	6 680 000		6 680 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmshaugfeltet 450 meter fra Sarpsborgveien til Balders vei og 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					3 150 000
Enebekk	160	6 625 000	5 300 000	5 300 000				
Kombikummer stensrødfeltet	160	125 000	100 000	100 000				
Overløp pumpestasjon - Makrellrød	160	1 150 000	920 000	920 000				
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	160	500 000	400 000	400 000				
Fornyelse av 150m ledning ved Missingmyr	160	400 000	320 000	320 000				
450 m vann og spillvannsledning fra sarpsborgveien til størmshaugfeltet	160	2 375 000	1 900 000	1 900 000				
SUM INVESTERINGER		244 367 500	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000
Finansiering:		SUM	SUM	2019	2020	2021	2022	
Nye lån:			59 712 000	-	59 712 000	-	-	26 700 000
Ubrakte lånemidler			46 779 000	46 779 000				
Ubundet Kapitalfond:			10 400 000	10 400 000				
Bundet Kapitalfond:			-					
Bundne driftsfond			-					
Disposisjonsfond:			-					
Tilskudd fra andre			78 603 000	78 453 000	150 000			25 000 000
Sum finansiering		-	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000

Bakgrunn for saken og historikk:

I denne sak legger rådmannen fram forslag til handlingsprogram og økonomiplan 2019-2022 og årsbudsjett 2019 for Råde kommune

Rådmannens kommentarer til Handlingsprogram og Økonomiplan 2019-2022

Råde kommune er stolte av å kunne levere gode tjenester til kommunens innbyggerne hver dag. Råde kommunes verdigrunnlag, med verdiene raushet, glede og respekt skal ligge til grunn for alt vi gjør. Dette bygger på en grunnleggende tro om at samarbeid, likeverd og eierskap skal være førende for hvordan vi løser og utvikler våre oppgaver i felleskap med kommunes innbyggere.

For å kunne opprettholde det gode tjenestenivået også i årene som kommer, må tjenesteomfang, kapasitet og kvalitet vurderes kontinuerlig. Det vil kreve omfattende omstilling av tjenesteproduksjonen. Vi må tørre å utfordre det velkjente og utforske det ukjente. Strategien må være å etablere tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse nye oppgaver.

Høye ambisjoner knyttet til Nye Råde og investeringer gir et krevende arbeid for å skape økonomisk handlingsrom fremover. Forventningene til kommunens rolle i tiden som kommer vil være i kontinuerlig endring. Råde kommune har som ambisjon å ligge i forkant og evne å foreta de omstillinger som er nødvendig. For å jobbe mot ambisjonene kreves det at vi fremover har økt fokus på våre verdier og holdninger. Dette betyr en økt dreining mot samhandling og felleskap, både på tvers av profesjoner og sammen med kommunens innbyggere.

Råde kommune vil også i fremtiden være avhengig av å samarbeide med omliggende kommuner. Smartkom, som er et samarbeid mellom Aremark, Hvaler, Marker, Skiptvet, Våler og Råde kommuner, er et slikt eksempel. Hvor målet er at vårt samarbeid om tjenesteutvikling og innovasjon, gir økt verdiskapning for innbyggere og næringsliv i deltakernes kommuner.

Det har vært en omfattende vekst av kommunes utgifter de senere årene, blant annet til pleie og omsorgstjenester, økonomisk sosialhjelp og barnevern. Det er flere og sammensatte grunner til at behovene øker på disse områdene, disse grunnene må kartlegges og analyser slik at vi evner å iverksette tiltak som imøtegår utviklingen i størst mulig grad. Bruk av KOSTRA-tall og kommunebarometeret for å identifisere effektiviseringspotensialer mot andre sammenlignbare kommuner, blir viktig for å se hvor vi har våre effektiviseringsmuligheter. Virksomhetene har i forarbeidene til budsjett lagt inn behov og endrede forutsetninger til drift 2019. Disse innspillene har virksomhetene i fellesskap prioritert og det er utover disse prioriteringene lite rom for kapasitetsøkning i dagens tjenester. Arbeidet med budsjett 2019 har krevd effektivisering av kommunens drift for å komme i balanse. Disse tilpasningen gjør at vi må ha en kritisk vurdering av oppgaveomfang og behov i våre tjenester. Vi har noen år fremfor oss som krever effektiviseringer og stram styring, slik at vi ikke øker bruken av disposisjonsfond ytterligere for å komme i balanse.

Råde kommune vil også i fremtiden ha behov for å jobbe med prioriterte områder og gjennomføre nye investeringer. Vår organisasjon må legge økt trykk på digitalisering og automatisering. Vi må sikre at vi bruker mulighetene som ligger i eksisterende fagprogram, samt innføring av nye digitale løsninger. Vi ønsker også å legge til rette for digitale løsninger som gir økt innbyggerdialog. Andre prioriterte område vil være, hovedplan for vann og avløp, eiendomsutvikling og forebyggende arbeid.

Balansen mellom kvalitet i tjenestene og evnen til å bære investeringene er utfordrende. Endringstakten i våre omgivelser er høy og det krever omfattende oppmerksomhet på kommunens planlegging for å møte fremtidige endringer i rammevilkår. Vi må rigge kommunen slik at vi er i stand til å møte morgendagens utfordringer. Det vil vi sammen klare.

Råde kommune går inn i en krevende planperiode. Rådmannen har gjort flere grep for å øke kommunens inntekter og redusere utgiftene, dette for å øke kommunens handlingsrom, og håndtere kommunens fremtidige utfordringsbilde.

Dette er omtalt i saken nedenfor.

Rådmannens forslag bygger på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019.

En betydelig investeringstakt, økt behov for kommunale tjenester og stramme økonomiske rammer er hensyntatt i rådmannens forslag til økonomiplan 2019-2022.

Saksopplysninger og vurderinger

1. Økonomiplan 2019-22 for Råde kommune. Først gangs behandling

Kommunestyret gjennomførte første gangs behandling av økonomiplan i juni, ksak 021/18.

Til endelig behandling i desember legger rådmannen fram et forslag til økonomiplan med endringer i

- Planlagt netto driftsresultat
- Planlagt utvikling av disposisjonsfondet.

Hovedgrunnen til endringene av planlagt resultat og utvikling av disposisjonsfond må ses i sammenheng med kommunestyret vedtak knyttet til eiendomsskatt.

2. Rammebetingelser for økonomiplan 2019-22

Rådmannen legger følgende rammebetingelser til grunn:

Stabile rammebetingelser

Rådmannen legger til grunn at staten ikke vil foreta vesentlige endringer i kommunenes økonomiske rammebetingelser i perioden frem til 01.01.2023.

Inntektssystemet

Regjeringen legger opp til følgende vekst i frie inntekter for 2019:

Vekst i frie inntekter	2 600 mill.
Demografi	1 600 mill.
Pensjonskostnader	500 mill.
Satsinger innenfor veksten i frie inntekter*	500 mill.
Handlingsrom uten effektivisering	0 mill.
Effektivisering 0,5%	1 000 mill.
Handlingsrom med effektivisering	1 000 mill.

Regjeringen viser til i sitt budsjettforslag at kommunenes handlingsrom kan økes ved effektiv ressursbruk i kommunesektoren. Dersom kommunesektoren setter et effektiviseringskrav til egen virksomhet på 0,5%, tilsvarer det 1,0 mrd i 2019. (ca 1,4 mill for Råde kommune).

* Satsinger innenfor veksten i frie inntekter:

Regjeringen har lagt føringer på 500 mill. av økningen i frie inntekter. Dette betyr følgende for Råde kommune:

- Opptappingsplan rusfeltet Kr 296 000,-
- Tidlig innsats skole. Kr 279 000,-
- Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering. Kr 155 000,-

Innslagspunktet for beregning av refusjoner for ressurskrevende brukere prisjusteres og økes med 50 000,- og innslagspunktet er nå kr 1 320 000,-.

Disse satsingene/tilpasningene er lagt inn i rådmannens forslag til budsjett.

Innenfor den samlede veksten i frie inntekter gis det ikke noe handlingsrom til å bygge ut tjenestene eller bedre kvaliteten på tjenestetilbudet i tråd med lokale behov.

Rådmannen legger til grunn at inntektssystemet vil være stabilt i kommende fireårsperiode.

Frie inntekter

Råde kommune får i 2019 kr 406,6 mill i form av skatt og rammetilskudd i budsjett 2019. Dette er en vekst fra RNB 2018 på 3,6%, tilsvarende kr 14,063 mill.

Rådmannen har i økonomiplan 2019-22 videreført befolkningsvekstbasert anslag for frie inntekter. Dette betyr at rådmannen i sitt forslag har lagt inn en forventet befolkningsvekst og en forventet skattevekst i planperioden. Dette er omtalt nærmere under «Befolkningsvekst» nedenfor.

Lønns- og prisvekst er det tatt hensyn til i økonomiplan perioden. Rådmannen har lagt inn en lønns- og prisvekst på inntekter på 2,8% og på utgiftssiden har rådmannen lagt inn 2,3% vekst. Dette for å møte regjeringens krav om 0,5% effektivisering av ressursbruken.

Renter

Rådmannen la til grunn i 1. gangs behandling av økonomiplanen, at rentenivået på kommunens lånegjeld vil øke i perioden og være 1,5% høyere enn dagens nivå på slutten av 2021 og i hele 2022.

Norges bank satt opp styringsrenten med 0,25 % i septembermøtet og i pengepolitisk rapport nr 3/18 fra Norges Bank fra september skriver de at styringsrenten vil øke gradvis til om lag 2 prosent ved utgangen av 2021. Det vil si ca 1,25% økning i perioden 1% renteøkning for Råde kommune vil utgjøre ca kr 3,5 mill. pr. år.

Finansforvaltningen

Råde kommune har pr dato ingen plassering i finansielle aktiva (aksjefond m.v.). Kommunen har i alle år hatt en lav risiko knyttet til finansforvaltningen. Sårbarheten ved svingninger i finansmarkedene vil være lav i kommende fireårsperiode.

Pensjonskostnader

Svingninger i pensjonskostnadene har vært en betydelig utfordring ved et par anledninger de siste ti årene. Utsiktene i dag, slik pensjonsordningene nå forvaltes, tilsier lavere risiko for slike svingninger i årene som kommer. Rådmannen legger til grunn stabile pensjonskostnader i perioden 2019-22.

Lønns- og prisvekst

Lønns- og prisveksten er nå lav, med forventet vekst på 2,8% fra 2018 til 2019. Rådmannen legger til grunn at denne situasjonen vil vedvare i planperioden. Rådmannen benytter, som tidligere år, statsbudsjettets anslag i sitt forslag til økonomiplan.

Befolkningsvekst

Råde kommune har de senere år hatt en jevn årlig befolkningsvekst rundt 1% og som har økt noe mer de 2 siste årene. Rådmannen legger til grunn at denne trenden fortsetter. I sine anslag for frie inntekter i planperioden legger rådmannen SSB sin befolkningsprognoser til grunn. Denne sier en befolkningsvekst for Råde kommune i perioden på 1,0% i hovedalternativ og 1,35% på høy vekst. Rådmannen har lagt 1,15% vekst til grunn i perioden 2020-22 med grunnlag i økt boligutvikling. Kommunen har lagt godt til rette for dette gjennom regulering av bolig- og næringsområder.

Sysselsetting

Sysselsettingen er høy i Råde, ca 97,5%. Selv om enkelte bransjer og regioner varsler om utfordringer, legger rådmannen til grunn at sysselsettingen i Råde vil være jevnt over høy i planperioden.

Tjenesteutvikling

Rådmannen har vurdert utviklingen av eksisterende og nye tjenester ved utarbeidelse av økonomiplanen og tatt hensyn til følgende:

- Kostnadsnivået holder seg stabilt
- Vedlikeholdsplan 2019-22 er innarbeidet i budsjettet
- IKT-plan 2019-22 er innarbeidet i budsjettet

- Økt trykk i barnevernet
- Eiendomsutvikling og boligforvaltning
- Planarbeid
- Økt trykk helse og omsorg
- Nye boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Rådmannen vil i planperioden vurdere ytterligere tjenesteutvikling, men disse er ikke innarbeidet i økonomiplanene. Rådmannen vil komme tilbake med tiltakene nå de er utredet. Eksempel på tiltak er barnehageplanen og forebyggende arbeid for utsatte grupper.

Utfordringer i helse og omsorg

Kommunen har igangsatt flere tiltak for å redusere merforbruk innen pleie og omsorg. En foreløpig plan med beskrivelse av iverksatte tiltak og plan for det videre arbeidet ble lagt fram i LEO 22.11.2017. Tiltak som er iverksatt er blant annet rekruttering av sykepleiere i faste stillinger for å redusere bruk av bemanningstjenester, det er også opprettet egne rekrutteringsstillinger for sykepleiestudenter. Tjenesten arbeider med å gjennomgå vedtak for å sikre rett tjenestenivå, i tilknytning til dette er det også igangsatt et arbeide med å utarbeide tildelingskriterier. Kriteriene vil legges fram for LEO så snart de er ferdigstilt.

Rådmannen har lagt inn økte ressurser 2019 som følge av nåværende driftsnivå. Rådmannen avventer ferdig konsekvensanalyser på tjenestområdet før eventuelt ytterligere bevilgninger må vurderes.

Kartlegging av dagens boligportefølje er utført og det jobbes kontinuerlig med en hensiktsmessig fordeling av boliger. Utredninger for utbygging av omsorgsboliger i tråd med fremtidige behov er igangsatt.

Statsbudsjettet legger opp til å innføre betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og rusbehandling fra 01.01.2019. Ordningen skal tilsvare den som er innført for somatikken. Det er mye usikkerhet knyttet til innføring av betalingsplikten.

Tiltaksplan 2019-20

Rådmannen har utarbeidet tiltaksplan 2019-20 for effektivisering og kostnadsreduksjon. Rådmannen har innarbeidet tiltak for kr 11,4 mill som iverksettes fra 01.01.2019 og ytterligere 1 mill fra 2020.

Tiltaksplanen har vært jobbet ut i Rådmannens strategiske ledergruppe hvor alle virksomhetsledere og kommunalsjefer sammen har vurdert alle fremkomne tiltak og konsekvenser på tvers av virksomheter. Tiltakene dreier seg i hovedsak om gjennomgang og behovsvurderinger av stillinger i forhold til oppgaveløsning, fokus på nærvær, økte inntekter og kjøp av tjenester.

Med bakgrunn i det økte presset i tjenestene i økonomiplanperioden, ser rådmannen det som nødvendig med ytterligere tiltak fra 2020. Disse vil bli utarbeidet i løpet av 2019 til budsjettbehandling for 2020.

Kommunedelplan for Karlshus og områderegeringsplan for Karlshus sentrum

Status for arbeid med ny kommunedelplan for Karlshus:

Arbeidet med ny kommunedelplan for Karlshus stoppet opp i påvente av stasjonsplassering for Råde stasjon. Bane NOR ønsker nå å vurdere en annen trasé enn det som er vedtatt i planprogrammet for detaljregulering av strekningen Haug – Seut. De ønsker å starte opp en kommunedelplanprosess. Det betyr at avklaring av stasjonsplassering er skjøvet enda lenger frem i tid.

Rådmann har startet arbeidet med å utarbeide et forslag til planprogram for rullering av Kommuneplanen for Råde. I den forbindelse vurderes det å ta med både Karlshus og Saltnes inn i kommuneplanens arealdel, istedenfor å utarbeide egne kommunedelplaner for disse senterne.

Status for arbeidet med områdereguleringsplan for Karlshus sentrum:

Reguleringsplanforslag for Karlshus sentrum ble lagt ut til høring og offentlig ettersyn i januar. På bakgrunn av innkomne uttalelser arbeides det med å revidere planforslaget. Det er innhentet en ekstern vurdering knyttet til attraktivitet, gjennomførbarhet og økonomisk bærekraft. Den eksterne vurderingen har betydning for innholdet og fremdriften i planarbeidet.

Rådmannen har satt av midler for å fortsette arbeidet i 2019.

Strømnesåsen

Tilbudskonkurranse for utbyggingen av infrastrukturen er kunngjort og åpning er satt til 12. desember 2018. Beslutning om utbygging må tas senest innen 12. februar 2019 ifølge utbyggingsavtalen med Råde Tomteutviklingsselskap AS. Forutsatt at det er besluttet utbygging, rammetillatelse er gitt og arealene er fradelt og overført kommunen, vil oppstart av utbygging av infrastruktur til Strømnesåsens Nordre felt kunne starte i løpet av 1. kvartal 2019.

Integreringsarbeid

Rådmannen har etablert et tverrfaglig team for å sikre helhetlige tjenester i integreringsarbeidet.

Det utarbeides nå en plan for integrering og inkludering. Planen kommer til behandling 1. kvartal 2019.

På Karlshus skole er det opprettet en velkomstklasse for nyankomne som ivaretar integreringsarbeidet i grunnskolen, 1-7. trinn for hele kommunen.

Tidlig innsats for barn og unge

Råde kommune har vedtatt en opptrappingsplan for tidlig innsats. Rådmannen har videreført denne planen, som betyr at vedtatt plan ivaretar regjeringens krav og føringer i statsbudsjettet.

Rådmannen har ikke lagt inn planens økninger i 2019, men mener at tiltakene for 2017 og 2018 må evalueres før arbeidet styrkes ytterligere. Det vil i 2019 gjøres en vurdering av mulighetene for ekstern finansiering av tiltakene.

Råde kommune deltar i et KS-nettverket «Bedre samhandling for barn og unge», som legger til rette for økt samarbeid og tilrettelegging.

Digitalisering

Bredden av tjenester i kommunal sektor er stor, og digitalisering vil spille en rolle i samtlige av dem. Dette handler i stor grad om å forenkle og forbedre kommunens arbeidsprosesser, samt å utnytte alle funksjoner eksisterende program/systemer har. Dette er et langsiktig omstillingsarbeid som krever kompetanse innen både organisasjon og teknologi.

På sikt vil dette bety at vi gjennom automatisering/digitalisering må evne å omdisponere vår ressurser slik at vi også i fremtiden er i stand til å løse kommunens oppgaver. Dette krever at vi tenker nytt, at vi finner bedre og smartere måter å levere tjenestene på. Gode og tilgjengelige digitale tjenester vil bidra til å styrke dialogen med innbyggere og næringsliv slik at vi får gode lokalsamfunn.

Råde kommune deltar i KS sitt digitaliseringsnettverk og får igjennom dette kunnskap og tilgang til fremtidige løsninger.

I investeringsbudsjettet er det avsatt midler i 2019 til digitalisering/automatisering, digitalisering av arkiv-teknisk, IKT-plan oppvekst og velferdsteknologi

Rådmannen har også lagt inn kr 500 000,- i driftsbudsjettet hvert år i planperioden, til arbeidet med digitalisering. Samt en opptrappingsplan for digitalskole, totalt kr 600 000,- i slutten av perioden.

Rådmannen vil søke støtteordninger der det er mulig.

3. Råde 2022

Rådmannens økonomiplan 2019-22 har som målsetting at Råde kommune skal ha følgende kjennetegn ved utgangen av 2022.

Driftsøkonomien er svak, men under kontroll

Rådmannens forslag til økonomiplan viser en resultatutvikling i perioden 2019-22, hvor netto driftsresultat går fra -9,7 mill. kroner i 2019 til +6,1 mill. kroner i 2022.

Negative driftsresultater i 2019-20 foreslås dekket inn ved bruk av disposisjonsfond, med 5,6 mill. i 2019 og 5,2 mill. i 2020. I 2021 og 2022 vil det bli avsatt henholdsvis 3,3 mill. og 6,9 mill kroner til disposisjonsfond.

Disposisjonsfondet planlegges å være på 27,1 mill. kroner ved utgangen av 2022.

Dette gir en økonomiplan i balanse, men den er svak og taper disposisjonsfondet med 0,6 mill. kroner i planperioden.

Med en slik økonomiplan er det ikke rom for nye tjenester, eller vesentlig kapasitetsøkning uten en omdisponering av dagens drift.

Lånegjelden er høy med akseptabel

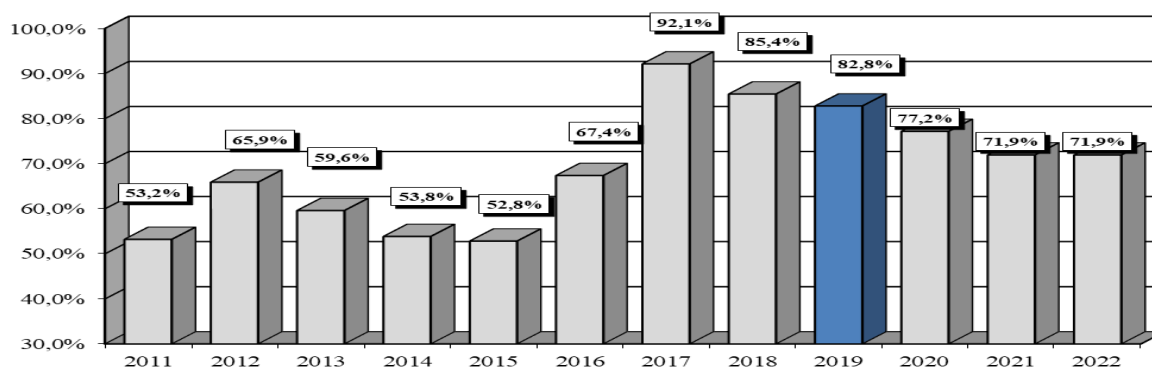
Rådmannens forslag til økonomiplan innebærer en nedgang av netto investeringsgjeld fra 459 mill. kroner pr. 01.01.19 til 444 mill. kroner pr. 31.12.22.

Eventuelle eksterne finansieringsbidrag til investeringer i perioden vil bidra til redusert investeringsgjeld og gjeldsgrad i 2022. Rådmannen legger så langt til grunn ekstern finansiering med 103,6 mill. kroner til investeringer i perioden.

Dette gir en gjeldsgrad på 85,4% 01.01.19, og 71,9% 31.12.22. (Se investeringsplan og illustrasjon av utviklingen i gjeldsgraden nedenfor i saken.)

Rådmannen anser dette som en akseptabel gjeldsgrad ved utgangen av planperioden.

Utvikling i gjeldsgrad 2011 til 2022 (netto investeringsgjeld):

Investeringsgjeld i % av brutto driftsinntekter

(Netto investeringsgjeld = Langsiktig gjeld fratrasket startlån og investeringsgjeld til VA)

Eiendomsskatt på et moderat nivå

I førstegangsbehandling av økonomiplan 2019-22 i juni, vedtok kommunestyret å holde eiendomsskatten på 2,8 promille i hele økonomiplan perioden.

I regjeringens forslag til statsbudsjettet foreslås det at det skal bli obligatorisk og benytte skatteetatens formuesgrunnlag som markedsverdi for boliger og fritidsboliger fra og med 2020. I tillegg skal eiendomsskattegrunnlaget maksimalt utgjøre 70 prosent av markedsverdien. I påvente av stortingets behandling har rådmann lagt opp til en økning av beregningsgrunnlaget med kontortakst på 10% i 2019 som vil gi effekt fra 2020. En eventuell retaksering av boligene er derfor utsatt til 2020. Det er lagt inn 2,8 promille i hele perioden.

Virksomhetene er veldrevne

Råde kommunes virksomheter skal drives på en god måte, gode tjenester leveres til innbyggerne, og nøkternhet preger virksomhetenes økonomistyring. Rådmannen legger opp til at brukerne skal skjermes mest mulig i det omstillingsarbeidet som blir iverksatt 01.01.19. Vi må til enhver tid kunne omdisponere våre ressurser for å imøtekomme fremtidens behov for tjenester.

Kommunen har en tilfredsstillende vannforsyning og et velfungerende avløpssystem

Ny hovedplan for vann og avløp er under utarbeidelse. Den nye planen vil være mer fremtidsrettet og tilpasset Råde kommunes fremtidige utfordringer, og kunne ivareta et betydelig vedlikeholdsetterslep på dette området. Rådmannen foreslår å prioritere opp denne oppgaven i drifts- og investeringsbudsjettet.

4. Handlingsprogrammet 2019-22

I vedlegget «Handlingsprogram 2019-22 – Råde kommune», legger rådmannen frem sitt forslag til handlingsprogram for 2019-22.

Rådmannen har utarbeidet overordnede strategier på områdene:

- Administrative tjenester
- Helse, omsorg og rehabilitering
- Oppvekst og levekår
- Miljø, plan og teknikk

Rådmannen ønsker at handlingsprogrammet skal være klare strategier for rådmannens arbeid og at politiske verbalforslag vedtas som verbal punkter.

5. Nye Råde

Vi skal skape en organisasjon som, med utgangspunkt i fagkompetanse, jobber mer samhandlende, strategisk, innovativt og fleksibelt

Kjernen i arbeidet er å utvikle en holdning og måte å arbeide på som understøtter innbyggernes mulighet til å foreta valg og ta ansvar for egne liv i sitt møte med kommunen. For å få til dette må vi både endre og utvikle vår profesjonsutøvelse og organisasjonens kultur. Ulike profesjoner vil sammen sikre helhetlige tjenester til våre innbyggere. For å videreutvikle våre tjenester må vi til enhver tid være på jakt etter gode løsninger og skape innovative muligheter. Organisasjon – og lederutvikling er iverksatt og dette er viktige byggesteiner for å rigge kommunes slik at vi er i stand til å møte morgendagens utfordringer.

Et sterkt velferdssamfunn kan bare skapes sammen med innbyggerne. Innbyggere og ansatte tar ansvar for og deltar aktivt i fellesskapet og utgjør en forskjell i hverandres hverdag. Kommunen bygger på verdiene raushet, glede og respekt. Disse verdiene skal være førende for alt vi gjør.

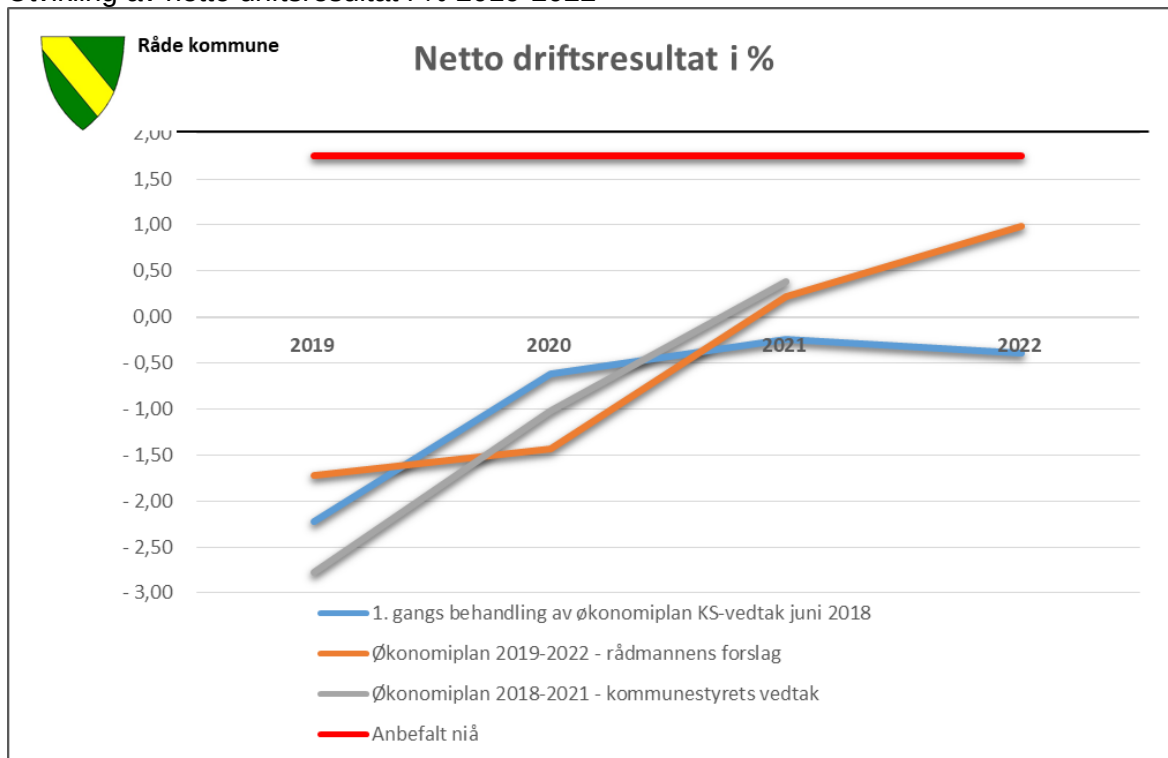
6. Bærekraftvurdering

Negativ resultatutvikling er ikke bærekraftig over tid. Økonomiplanen som rådmannen legger frem har positive resultat i 2021 og 2022. Disposisjonsfondet blir redusert i løpet av perioden. Denne økonomiplanen vil ikke tåle store negative svingninger i utgiftsnivået, slik som nye brukere og renteøkninger.

For å ha en bærekraftig økonomi bør netto driftsresultat være minst 1,75% (netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter), for å kunne møte fremtidens økonomiske utfordringer som f.eks. økt tjenesteproduksjon og økte rentekostnader. For Råde kommune vil dette tilsvare et årlig netto driftsresultat på ca 11 mill. Det vil for 2022 bety at det mangler kr 5 mill for å nå et netto driftsresultat på 1,75%.

Rådmannen anbefaler kommunestyret å ta konkret stilling til kravet til en bærekraftig økonomi.

Utvikling av netto driftsresultat i % 2019-2022

8. Årsbudsjett 2019. Talldelen

Nedenfor gjengis «Økonomisk oversikt – drift. 2017-2022

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	18 418 726	18 159 000	18 379 000	18 894 000	19 424 000	19 969 000
Andre salgs- og leieinntekter	38 053 845	34 860 815	36 782 615	41 458 615	45 430 615	48 685 615
Overføringer med krav til motytelse	88 689 023	51 677 896	60 785 499	62 442 499	64 076 499	65 539 499
Rammetilskudd	185 259 586	189 627 000	204 343 000	211 333 000	218 351 000	225 603 000
Andre statlige overføringer	14 884 156	21 488 000	17 912 000	17 900 000	18 401 000	18 466 000
Andre overføringer	535 904	193 000	203 000	209 000	215 000	221 000
Skatt på inntekt og formue	193 811 924	199 810 000	202 297 000	206 363 000	208 401 000	210 476 000
Eiendomsskatt	15 163 941	21 255 000	21 880 000	24 068 000	28 444 000	28 444 000
Andre direkte og indirekte skatter	11 210	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	554 828 314	537 070 711	562 582 114	582 668 114	602 743 114	617 404 114
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	273 071 665	270 638 242	281 773 371	287 832 696	291 489 696	294 592 696
Sosiale utgifter	71 030 981	73 546 086	80 478 828	82 781 877	84 705 142	86 581 877
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	72 584 059	68 143 607	67 033 105	69 641 105	70 280 105	72 067 105
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	95 761 853	86 967 100	89 930 600	93 125 600	95 866 600	98 600 600
Overføringer	24 220 339	25 700 366	23 991 593	23 547 593	24 119 593	24 703 593
Avskrivninger	17 360 443	18 000 000	24 000 000	24 000 000	24 000 000	24 000 000
Fordelte utgifter	-416 198	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
Sum driftsutgifter	553 613 142	542 835 401	567 047 497	580 768 871	590 301 136	600 385 871
Brutto driftsresultat	1 215 172	-5 764 690	-4 465 383	1 899 243	12 441 978	17 018 243
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	3 362 210	2 530 000	2 556 000	2 925 000	3 103 000	3 282 000
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	226 634	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum eksterne finansinntekter	3 588 844	3 030 000	3 056 000	3 425 000	3 603 000	3 782 000
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	9 771 367	11 730 000	12 521 000	16 140 000	17 199 000	17 162 000
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	14 616 358	18 565 000	19 289 000	21 045 000	21 045 000	21 045 000
Utlån	341 030	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum eksterne finansutgifter	24 728 755	30 795 000	32 310 000	37 685 000	38 744 000	38 707 000
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-21 139 911	-27 765 000	-29 254 000	-34 260 000	-35 141 000	-34 925 000
Motpost avskrivninger	17 360 443	18 000 000	24 000 000	24 000 000	24 000 000	24 000 000
Netto driftsresultat	-2 564 297	-15 529 690	-9 719 383	-8 360 757	1 300 978	6 093 243
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	8 970 824	4 733 890	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	9 457 208	10 070 690	5 601 383	5 234 757	0	0
Bruk av bundne fond	2 411 153	5 459 000	4 118 000	3 126 000	2 018 000	948 000
Sum bruk av avsetninger	20 839 185	20 263 580	9 719 383	8 360 757	2 018 000	948 000
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	8 670 824	4 733 890	0	0	3 318 978	6 890 243
Avsatt til bundne fond	4 870 175	0	0	0	0	151 000
Sum avsetninger	13 540 998	4 733 890	0	0	3 318 978	7 041 243
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4 733 890	0	0	0	0	0

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Utvikling av Disposisjonsfondet (mill kr)	37,8	27,7	22,1	16,9	20,2	27,1

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Utvikling av Netto driftsresultat i %	-0,46 %	-2,89 %	-1,73 %	-1,43 %	0,22 %	0,99 %

Forklaring til de største avvikene mellom budsjett 2018 og budsjett 2019:

Andre salgs og leieinntekter	Økning 1,9 mill
Leieinntekter	kr 1 200 000
Kommunale årsgebyr	kr 2 000 000
Gebyr kart/oppmåling/byggesak	-kr 1 200 000
Overføringer med krav til motytelse	Økning 9,1 mill
Sykelønnsrefusjoner	kr 200 000
Tilskudd	kr 2 000 000
Salg av plasser skole og barnehage - andre kommuner	kr 1 800 000
Refusjoner fra staten opptrappingsplan rus og barnevern	kr 5 000 000
Andre statlige overføringer	Nedgang 3,6 mill
Integreringstilskudd	-kr 2 900 000
Ressurskrevende brukere	-kr 1 500 000
Andre øremerkede tilskudd Helsestasjon	kr 800 000
Lønn- og sosiale utgifter	Økning 18,1 mill
Generell lønnsvekst 2018 inkl sos. utg	kr 5 000 000
Avtalefestede tillegg	kr 1 000 000
Avlasterdommen	kr 750 000
Omsorgslønn og støttekontakter	kr 850 000
Økning endrede forutsetninger Helsehuset Råde	kr 4 000 000
Øking endrede forutsetninger barnevern	kr 1 000 000
Opptrappingsplan - Skole- og helsestasjonstjenesten	kr 1 500 000
Økning Nor gård - Nytt tjenestetilbud (Avvikling av andre tilbud)	kr 2 000 000
Økning i Pensjonskostnader	kr 2 000 000
Kjøp av varer og tj. som inngår i tjenesteprod.	Nedgang 1,1 mill
Andre hjelpetiltak – Barnevern	kr 225 000
Tiltaksplan som skal gjennomføres/fordeles i 2019	-kr 1 000 000
Brannteknisk vedlikehold 2017	kr 400 000
Velikeholdsplan	kr 500 000
Annonser og Råbarsk	kr 200 000
Opplæringstiltak for ansatte	-kr 350 000
Strøm	kr 575 000
Planarbeid	kr 350 000
Kjøp av tjenester	-kr 2 000 000
Kjøp av varer og tj. som erstatter i tjenesteprod.	Økning 2,9 mill
Kjøp av omsorgstiltak barnevern	kr 1 700 000
Kjøp av hjelpetiltak barnevern	-kr 350 000
Tilskudd til Ikke kommunale barnehager	kr 1 500 000
Kjøp av plasser – Ressurskrevende tjenester	-kr 200 000
Kjøp av avlastningstiltak TFF	-kr 950 000
Kjøp fra MOvAR	kr 2 600 000
Kjøp av skoleplasser andre kommuner	-kr 500 000
Kjøp av plasser Psykisk helse	-kr 625 000
Kjøp av bedriftshelsetjeneste flyttet til art 12720	-kr 250 000
Overføringer	Nedgang 1,7 mill
Bidrag sosial omsorg	kr 1 400 000
Tilskudd til arrangementer (vedtak i 2018)	-kr 300 000
Reserverte bevilgninger boveiledning nytt fra 2019	kr 750 000
Reservert til Avlasterdommen 2018	-kr 1 950 000
Reservert til Nye Råde	-kr 1 700 000

Driftsbudsjettet 2019

Nedenfor gjengis utviklingen i netto driftsutgift fra budsjett 2018 til budsjett 2019 for kommunens virksomheter.

Virksomhet	Regulert budsjett 2018	Budsjett 2019
110 Politisk styring og kontroll	5 011 324	5 833 845
140 Rådmann og kommunalsjefer	23 455 772	59 584 864
150 Stab Økonomi	12 440 751	12 493 801
151 Stab kompetanse og utvikling	24 225 280	24 486 044
152 Råde ungdomsskole og kulturskole	26 235 898	26 414 433
153 Oppvekstområde Karlshus	37 616 107	37 950 473
154 Oppvekstområde Saltnes	25 751 849	26 550 286
155 Familie	46 994 943	48 841 720
156 NAV Råde	20 438 403	19 997 708
158 Helsehuset Råde	86 473 972	89 711 278
159 Tjenester for funksjonshemmede	37 713 253	38 148 454
160 Miljø, plan og teknikk	27 411 612	27 200 647
170 Ankomstsenter Østfold	0	0
180 Skatter og rammetilskudd	-384 612 000	-435 806 000
190 Finanstransaksjoner	10 842 836	18 592 447
ALLE	0	0

Betalingssatser 2019

Rådmannen foreslår betalingssatser for 2019 ut fra følgende prinsipper:

- Råde kommune benytter statens maksimalsatser der slike er vedtatt
- Gebyrer for tekniske tjenester (selvkost) fastsettes i samsvar med gjeldende forskrifter for disse

Andre gebyrer økes slik at lønns- og prisvekst fra 2018 til 2019 kompenseres. For noen gebyrer med små beløp vil dette kunne bety noe større påslag enn 2,8% økning skulle tilsi.

9. Investeringer 2019-22

Nedenfor gjengis rådmannens forslag til investeringsbudsjett for 2019 og investeringsplan for 2019-22.

De viktigste formålene er

- Vann- og avløpsinvesteringer
- Digitalisering
- Fyringsanlegg
- Ny lastebil til vei, vann og avløp
- Lås og beslag samt adgangskontroll på Helsehuset

Planlagte, ikke ferdigprosjekterte investeringsprosjekter

Rådmannen har 6 prosjekter som skal prosjekteres i 2019. Prosjektene står ikke i investeringsplanen nedenfor, da de ikke har kommet så langt at det foreligger konkrete planer med tilhørende budsjett.

Prosjektene er:

- Barnehagestruktur – Saltnes/Karlshus
- Droppsone Karlshus skole
- Handicaptilpasset brygge i Vansjø
- Universell sti Karlshusskogen
- Ny utvidet lysløype
- Avslutning og opprydding av fyllplass nord for ungdomsskolen

Langhuset/Kulturhus

Rådmannen har i vurderingene av investeringsplan forskjøvet prosjekt Langhuset til slutten av perioden.

Investeringer Råde Kirkelige Fellesråd

Orgel og lydanlegg i Råde gravkapell: Det søkes om investeringstilskudd på kr 450 000,- til nytt orgel og lydanlegg i Råde gravkapell. Rådmannen ønsker at Råde Kirkelige Fellesråd gjør en grundigere utredning av behovet og kostnadene for de enkelte alternativene. Rådmannen kommer tilbake til kommunestyret med en eventuell bevilgningssak når dette foreligger.

Råde kirke: Det søkes om investeringstilskudd for perioden 2020 til 2024 på totalt kr 3 349 000,- til byggetekniske forbedringer og HMS tiltak, sikkerhet og vedlikehold. Søknaden bygger på en tilstandsrapporten fra Multiconsult. Rådmannen ønsker mer tid for å vurdere og gjennomgå rapporten. Rådmannen kommer tilbake til kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2020 med en eventuell bevilgningssak.

Investeringsprosjekter	Ansvarlig virksomhet	2019				2020	2021	2022
		Totalt bevilget inkl MVA	Totalt bevilget ekskl MVA	Ubrukt bevilgning 2018 *	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning
Stab Kunnskap og utvikling								
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	151	1 702 500	1 362 000		1 362 000			
Digitalisering av arkiv - Teknisk	151	2 500 000	2 000 000		2 000 000			
Digitaliseringsprosjekt i oppvekst, helse og IKT		2 337 500	1 870 000	1 370 000	500 000			
Karlshus skole:								
Opprettelse av ny barnehageavdeling ved Karlshus skole	160	625 000	500 000	500 000				
Familie								
Selvbetjent/Meråpent bibliotek	155	562 500	450 000		450 000			
Kunstgressbane Saltnes	155	187 500	150 000	150 000				
Skatepark Saltnes	155	500 000	400 000	400 000				
Helsehuset Råde:								
Lås & beslag + adgangskontroll	160	750 000	600 000		600 000			
Ladestasjoner til biler på helsehuset	160	375 000	300 000		300 000			
Teknisk:								
Eiendomsutvikling	160	12 500 000	10 000 000		10 000 000			
Omgjøring Nye lokaler Skråtorpveien 2B	160	187 500	150 000	150 000				
Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne	160	14 812 500	11 850 000	11 850 000				
Rehabilitering av uteareal/parkering vlrådhuset	160	375 000	300 000	300 000				
Spetalen skole	160	6 250 000	5 000 000	5 000 000				
Langhus Kulturhus	160	-	-					46 800 000
Handicaptilpasset brygge langs kysten	160	436 250	349 000	349 000				
Renholdsmaskiner	160	175 000	140 000		140 000			
Fyringsanlegg	160	5 750 000	4 600 000		4 600 000			
Nærmiljøanlegg Missingen 2	160	1 500 000	1 200 000	1 200 000				
Nytt kontorlokale Nor Gård	160	1 750 000	1 400 000	1 400 000				
Vei:								
Opparbeidelse av parkering ved pumpestomb	160	125 000	100 000	100 000				
Asfaltering av kommunale veier	160	625 000	500 000		500 000			
Reguleringsplan Fjelberg bruk - Ny adkomstvei	160	6 375 000	5 100 000	5 100 000				
Nye målere gatelys	160	3 000 000	2 400 000	2 400 000				
G/S vei (Tomb-Karlshus inkl kjøp av grunn)	160	27 500 000	22 000 000	22 000 000				
Feiemaskin	160	187 500	150 000		150 000			
Vei/vann/avløp: Lastebil	160	1 750 000	1 400 000		1 400 000			
Vei/vann/avløp: Bil driftsleder	160	437 500	350 000		350 000			
Kommunal infrastruktur Strømnesåsen	160	82 316 250	65 853 000	65 853 000				
Vann:								
Enebekk	160	8 262 500	6 610 000	5 300 000	1 310 000			
Ny vannledning Odinsvei, Torsvei og Øvre og Nedre Tingvei	160	3 500 000	2 800 000	2 800 000				
Vannmålere i knutepunkt - detektering av lekkasjer	160	587 500	470 000	470 000				
Vannbasseng i Saltnes	160	11 187 500	8 950 000		8 950 000			
Kommunalt vann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	4 712 500	3 770 000		3 770 000			
Kommunalt vann Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116	160	5 375 000	4 300 000		4 300 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmsaugfeltet 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					1 750 000
Tak vanntårn i Karlshus	160	1 125 000	900 000		900 000			
Avløp:								
Kommunalt spillvann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	10 225 000	8 180 000		8 180 000			
Kommunalt spillvannsledninger, Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116	160	8 350 000	6 680 000		6 680 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmsaugfeltet 450 meter fra Sarpsborgveien til Balders vei og 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					3 150 000
Enebekk	160	6 625 000	5 300 000	5 300 000				
Kombikummer stensrødfeltet	160	125 000	100 000	100 000				
Overløp pumpestasjon - Makrellrød	160	1 150 000	920 000	920 000				
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	160	500 000	400 000	400 000				
Fornyelse av 150m ledning ved Missingmyr	160	400 000	320 000	320 000				
450 m vann og spillvannsledning fra sarpsborgveien til størmsaugfeltet	160	2 375 000	1 900 000	1 900 000				
SUM INVESTERINGER		244 367 500	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000
Finansiering:		SUM	SUM	2019	2020	2021	2022	
Nye lån:			59 712 000	-	59 712 000	-	-	26 700 000
Ubrukte lånemidler			46 779 000	46 779 000				
Ubundet Kapitalfond:			10 400 000	10 400 000				
Bundet Kapitalfond:			-					
Bundne driftsfond			-					
Disposisjonsfond:			-					
Tilskudd fra andre			78 603 000	78 453 000	150 000			25 000 000
Sum finansiering		-	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000

10. Økonomiske oversikter

Budsjettskjema 1A – Driftsbudsjettet

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	193 811 924	199 810 000	202 297 000
Ordinært rammetilskudd	185 259 586	189 627 000	204 343 000
Skatt på eiendom	15 163 941	21 255 000	21 880 000
Andre direkte eller indirekte skatter	11 210	0	0
Andre generelle statstilskudd	14 884 156	21 488 000	17 912 000
Sum frie disponible inntekter	409 130 816	432 180 000	446 432 000
Renteinntekter og utbytte	3 362 210	2 530 000	2 556 000
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre fin. utg.	9 771 367	11 730 000	12 521 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	14 616 358	18 565 000	19 289 000
Netto finansinnt./utg.	-21 025 515	-27 765 000	-29 254 000
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	8 670 824	4 733 890	0
Til bundne avsetninger	4 870 175	0	0
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	8 970 824	4 733 890	0
Bruk av ubundne avsetninger	9 457 208	10 070 690	5 601 383
Bruk av bundne avsetninger	2 411 153	5 459 000	4 118 000
Netto avsetninger	7 298 187	15 529 690	9 719 383
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0
Til fordeling drift	395 403 487	419 944 690	426 897 383
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	390 669 597	419 944 690	426 897 383
Mer/mindreforbruk	4 733 890	0	0

Budsjettskjema 1B – Driftsbudsjettet

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Virksomhet			
110 Politisk styring og kontroll	5 594 109	5 075 324	5 833 845
140 Rådmann og kommunalsjefer	0	23 826 772	59 584 864
150 Stab Økonomi	0	12 620 751	12 493 801
151 Stab Kompetanse og utvikling	48 522 680	23 806 280	24 486 044
152 Råde ungdomsskole og kulturskole	26 131 924	26 037 898	26 414 433
153 Oppvekstområde Karlshus	36 040 365	36 975 107	37 950 473
154 Oppvekstområde Saltnes	24 804 454	25 196 849	26 550 286
155 Familie	36 909 767	50 713 489	50 541 720
156 NAV Råde	19 973 730	20 274 403	19 997 708
157 Hjemmebaserte tjenester	50 637 775	0	0
158 Helsehuset Råde	51 571 284	85 156 972	89 727 278
159 Tjenester for funksjonshemmede	36 913 470	47 011 253	48 158 454
160 Miljø, plan og teknikk	22 787 379	32 808 066	31 318 647
170 Ankomstsenter Østfold	185 000	0	0
180 Skatter og rammetilskudd	34 750 290	35 156 000	-1 100 000
190 Finanstransaksjoner og årsoppgjørdisposisjoner	-4 152 631	-4 714 474	-5 060 170
Sum	390 669 597	419 944 690	426 897 383

Økonomisk oversikt, Vedlegg 3 – Driftsbudsjettet

	Budsjett 2019
Driftsinntekter	
Brukerbetalinger	18 379 000
Andre salgs- og leieinntekter	36 782 615
Overføringer med krav til motytelse	60 785 499
Rammetilskudd	204 343 000
Andre statlige overføringer	17 912 000
Andre overføringer	203 000
Skatt på inntekt og formue	202 297 000
Eiendomsskatt	21 880 000
Andre direkte og indirekte skatter	0
Sum driftsinntekter	562 582 114
Driftsutgifter	
Lønnsutgifter	281 773 371
Sosiale utgifter	80 478 828
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	67 033 105
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	89 930 600
Overføringer	23 991 593
Avskrivninger	24 000 000
Fordelte utgifter	-160 000
Sum driftsutgifter	567 047 497
Brutto driftsresultat	-4 465 383
Finansinntekter	
Renteinntekter og utbytte	2 556 000
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0
Mottatte avdrag på utlån	500 000
Sum eksterne finansinntekter	3 056 000
Finansutgifter	
Renteutgifter og låneomkostninger	12 521 000
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0
Avdrag på lån	19 289 000
Utlån	500 000
Sum eksterne finansutgifter	32 310 000
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-29 254 000
Motpost avskrivninger	24 000 000
Netto driftsresultat	-9 719 383
Interne finanstransaksjoner	
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0
Bruk av disposisjonsfond	5 601 383
Bruk av bundne fond	4 118 000
Sum bruk av avsetninger	9 719 383
Overført til investeringsregnskapet	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0
Avsatt til disposisjonsfond	0
Avsatt til bundne fond	0
Sum avsetninger	0
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0

Budsjettskjema 2A – Investeringsbudsjettet

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	207 036 053	273 405 500	212 967 250
Utlån og forskutteringer	10 121 731	7 000 000	10 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 267 038	1 400 000	1 510 000
Avdrag på lån	4 120 160	12 300 000	2 561 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsetninger	2 439 597	0	0
Årets finansieringsbehov	224 984 580	294 105 500	227 038 250
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	177 021 862	123 332 000	111 541 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	120 417	10 000 000	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	39 770 676	43 220 500	22 573 250
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	4 519 956	105 753 000	81 014 000
Andre inntekter	260 148	0	0
Sum eksternt finansiering	221 693 059	282 305 500	215 128 250
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	3 291 521	11 800 000	11 910 000
Sum finansiering	224 984 580	294 105 500	227 038 250
Udekket/udisponert	0	0	0

Budsjettskjema 2B – Investeringsregnskapet

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
051110 Rådhuset ombygging	474 669	0	0
051120 Rådhuset parkering mv	0	375 000	375 000
051160 IKT inv.	2924323	7 638 750	6540000
051640 Kirken	676 000	0	0
052200 Råde ungdomsskole	389 589	0	0
053100 Karlshus skole	61 933 592	32 352 500	0
053400 Klokkegården barnehage	4 092 218	625 000	625 000
054100 Spetalen skole	125 277 430	20 000 000	6 250 000
055910 Kultur	118 750	687 500	1 250 000
056220 Kulturhus	754338	58 500 000	0
056220 Kommunale utleieboliger	0	14 812 500	0
057100 Hjemmebaserte tjenester	1 503 893	375 000	0
058100 Helsehuset Råde	623 881	437 500	1 125 000
059100 Nor Gård - nybygg	738 028	1 750 000	16 562 500
060300 Oppmåling	0	187500	0
060510 Kommunale friområder	33456	436250	436 250
061300 Kommunale veier - Grøntareal	2310105	10 500 000	5 833 000
061320 Kommunale veier - trafikksikkerhetstiltak	0	187 500	0
061330 Gangvei	0	27000000	27 500 000
061340 Nærmiljøanlegg	0	1 500 000	1 500 000
061500 Strømnesåsen - infrastruktur	0	73 838 000	73 838 000
061700 Avløp	686 129	8 940 000	25 510 000
061900 Vann	2 588 913	12 700 000	29 510 000
062000 Vedlikeholdsavdelingen - Kjøp av driftsmidler	340499	0	5750000
062100 Renhold	236 762	0	175000
062300 Bankbygget	1 333 479	187 500	187 500
062900 Eiendommer - Kjøp og salg	0	375 000	10 000 000
TOTALT	207 036 054	273 405 500	212 967 250

Økonomisk oversikt, Vedlegg 4 – Investeringsregnskapet

	Budsjett 2019
Inntekter	
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0
Andre salgsinntekter	0
Overføringer med krav til motytelse	78 453 000
Kompensasjon for merverdiavgift	22 573 250
Statlige overføringer	0
Andre overføringer	0
Renteinntekter og utbytte	0
Sum inntekter	101 026 250
Utgifter	
Lønnsutgifter	0
Sosiale utgifter	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	190 394 000
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0
Overføringer	22 573 250
Renteutgifter og omkostninger	0
Fordelte utgifter	0
Sum utgifter	212 967 250
Finanstransaksjoner	
Avdrag på lån	2 561 000
Utlån	10 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 510 000
Dekning av tidligere års udekket	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0
Avsatt til bundne investeringsfond	0
Sum finansieringstransaksjoner	14 071 000
Finansieringsbehov	126 012 000
Dekket slik:	
Bruk av lån	111 541 000
Salg av aksjer og andeler	0
Mottatte avdrag på utlån	2 561 000
Overført fra driftsbudsjettet	0
Bruk av tidligere års udisponert	0
Bruk av disposisjonsfond	0
Bruk av bundne driftsfond	0
Bruk av ubundne investeringsfond	11 510 000
Bruk av bundne investeringsfond	400 000
Sum finansiering	126 012 000
Udekket/udisponert	0

Møtebehandling:**Behandling i Formannskapet 21.11.2018:**

Endringsforslag, fremmet av Jarle Tranøy, Arbeiderpartiet

Til FS sak 63/2018, Handlingsprogram og økonomiplan 2019-2022. Budsjett 2019 Råde kommune.

Som rådmannens innstilling, med følgende tillegg/endringer:

Verbalforslag:

- Planprosess for utvidelse og oppgradering av sykehjemmet i Karlshus må påbegynnes i 2019.
- Det skal i økonomiplanperioden 2019-2022 legges til rette for bygging av kommunale omsorgsboliger i Saltnes.
- Etablering av et nytt nærmiljøanlegg på Moltemyra i Saltnes (den gamle BMX-banen) skal prioriteres.
- Råde kommune skal ha minst én kommunal barnehage i hver av de to kommunedelene Saltnes og Karlshus.
- Bygging av ny gang og sykkelvei mellom Karlshus og Tomb skal kombineres med realiseringen av ny vann og avløpsledning på den samme strekningen (jf kommunens VA-plan).
- Råde kommune skal gjennomføre en heltidsreform med målsetning om at alle nye kommunale stillinger skal lyses ut som heltidsstillinger (heltidskultur).
- Råde kommune skal redusere bruken av kommersielle vikarbyråer og heller satse på egne ansatte i faste stillinger.
- Råde kommune skal lage en handlingsplan basert på Oslo modellen mot sosial dumping, noe som blant annet sikrer at kommunen stiller krav til antall lærlinger i alle større anbud.
- Råde kommune skal legge til rette for at flere voksne i kommunen tar fagbrev, og særlig at flere assistenter kan ta relevante fagbrev i kombinasjon med jobb.

Forslag til endring i investeringsplanen

Ubrukt bevilgning fra 2018 for opprettelse av ny barnehageavdeling ved Karlshus skole (nok 500') omdisponeres sammen med 3 av de 5 ubrukte millionene ved Spetalen skole (til sammen nok 3 500') til å bygge en ny avdeling ved Klokkegården barnehage, jf KS sak 32/17.

Forslag til endringer i tallbudsjettet:

• Oppfølging av tiltak i trafiksikkerhetsplan	100'
• Kantinedrift, sykehjemmet	200'
• Tomb Kirke (150-års jubileum)	60'
• <u>Søskenmoderasjon mellom BHG og SFO</u>	<u>150'</u>
Sum påplussinger:	510'
• Politisk styring og kontroll (politikker honorar)	-100'
• Kto til disp for Formannskapet	-100'
• <u>Kto til disp for Rådmannen</u>	<u>-310'</u>
Sum reduksjoner:	-510'

Votering:

Representantnen Tranøys (Ap) forslag fikk 2 stemmer (Ap, MDG) og falt.
Rådmannens forslag ble vedtatt med 6 stemmer (H, V, Sp)

Vedtak - Formannskapet 21.11.2018:

1. Rådmannens forslag til årsbudsjett for 2019 og økonomiplan for 2019 – 2022 vedtas.
2. Råde kommunes driftsbudsjett for 2019 vedtas på netto utgiftsnivå for hver virksomhet slik:

Virksomhet	Budsjett 2019
110 Politisk styring og kontroll	5 833 845
140 Rådmann og kommunalsjefer	59 584 864
150 Stab Økonomi	12 493 801
151 Stab kompetanse og utvikling	24 486 044
152 Råde ungdomsskole og kulturskole	26 414 433
153 Oppvekstområde Karlshus	37 950 473
154 Oppvekstområde Saltnes	26 550 286
155 Familie	48 841 720
156 NAV Råde	19 997 708
158 Helsehuset Råde	89 711 278
159 Tjenester for funksjonshemmede	38 148 454
160 Miljø, plan og teknikk	27 200 647
170 Ankomstsenter Østfold	0
180 Skatter og rammetilskudd	-435 806 000
190 Finanstransaksjoner	18 592 447
ALLE	0

3. Råde kommune viderefører eiendomsskatt i budsjettåret 2019. For eiendomsskatten gjelder:

3.1 Det innkreves eiendomsskatt for 2019 jfr. §2 i lov om eieendomsskatt til kommunane.

3.2 Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 3 er eiendomsskatt innført i hele kommunen.

3.3 Skattesats i Råde kommune skal være 2,8 ‰ jfr. eiendomsskatteloven § 11, 1. ledd.

3.4 Ved beregning av eiendomsskatt for 2019 benyttes et bunnfradrag på kr. 0.

3.5 Med hjemmel i Eiendomsskattelovens § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:

a) Eieedomar åt stiftingar og institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten.

b) Bygning som har historisk verdi, gjennom fredningsvedtak jf. Lov om kulturminner.

3.6 Eiendommer som blir drevet som gårdsbruk og skogsbruk svare eiendomsskatt for våningshuset og kårboligen med garasje og uthus og 1 mål tomt pr boligbygning.

Eiendomsskatten svares etter samme satser som for boligeiendommer.

3.7 Eiendomsskatten betales i 4 terminer med forfall 20.februar, 20.mai, 20.august og 20.november, jfr. eiendomsskatteloven § 25

3.8 Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med en syvendedel i 2019 for tidligere verk og bruk. Jfr. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.

3.9 Gjeldene takster kontorjusteres 10% med virkning fra 2020, jfr. Eiendomsskatteloven § 8 A-4.

4. Råde kommunes skattøre for 2019 fastsettes til det maksimalt tillatte

5. Kommunens likviditet anses å være tilfredsstillende i 2019

6. Råde kommune tar opp kr 10 000 000,- i formidlingslån (startlån) i 2019

7. Råde kommune fornyer sin trekkfasilitet pålydende kr 6 000 000,- tom 31.12.2019

8. Tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager for 2019, beregnet ut fra gjeldende forskrift av 09.10.2015, settes til:

Per heltidsplass	Drift inkl. admin
Tilskuddssatser drift, barn 0-2 år	kr 207 850
Tilskuddssatser drift, barn 3-6 år	kr 97 668
Tilskuddssatser pedagog, barn 0-2 år	kr 2 276
Tilskuddssatser pedagog, barn 2-6 år	kr 1 264

Per heltidsplass	Kapital
Byggeår til og med 2010	kr 9 500
Byggeår 2011-2013	kr 16 700
Byggeår 2014-2016	kr 20 200
Byggeår 2017-2019	kr 21 400

Det tas forbehold om endelig vedtak i statsbudsjettet med hensyn til makspris brukerbetaling og deflator for beregning av tilskuddssatser.

9. Godtgjørelse i form av oppdrag som støttekontakt fra Råde kommune 2019.
 Godtgjørelse for oppdrag som individuell støttekontakt, godtgjøres med kr 141,- pr time.
 Godtgjørelse for oppdrag i gruppe, godtgjøres med kr 250,- pr time.
 For andre utlegg i forbindelse med oppdraget dekker kommunen utlegg for kr 25,- pr utført vedtakstime, dette til dekning eks bom, drikke ved cafe besøk, inngang som ikke dekke av ledsagerbevis osv.

Til utgiftsdekning i forbindelse med støttekontaktordningen godtgjøres tjenesteyters bruk av egen bil med:

- Vedtak 5 til 10 timer pr måned dekkes med inntil 50 km pr måned
- Vedtak 11 til 15 timer pr måned dekkes med inntil 75 km pr måned
- Vedtak 16 om mer dekkes med inntil 100 km pr måned

Innenfor fastsatt kjørelengde dekker kommunen kjøring i tråd med statens satser for kjøregodtgjørelse, det utbetales ikke passasjer tillegg.
 Dersom tjenestemottaker har egen bil skal denne benyttes.

10. Godtgjørelse i form av omsorgsstønnad fra Råde kommune i 2019, settes til kr 293 500,- pr. år for ett årsverk.

11. Betalingssatser i Råde kommune 2019 fastsettes som beskrevet i vedlegg 2 til budsjettsaken: "Betalingssatser 2019 – Råde kommune"

- Det vedtas selvkost for gebyrbelagte tjenester innenfor vann, avløp, renovasjon, feiing, slambehandling, byggesaksbehandling og eierseksjonering og kart og oppmåling.
- For selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, slam, feier, byggesak og eierseksjonering og kart og oppmåling, skal eventuelle underskudd fremføres til neste års selvkostberegning og dekkes over kommende årsgebyrer.

12. Egenkapitaltilskudd KLP for 2019, kr 1 510 000,-, finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.

13. Finansiering - utbygging av kommunal infrastruktur til Strømnesåsen boligområde

1. Kommunestyret ønsker å legge til rette for utbygging av boligområdet på Strømnesåsen.
2. Det bevilges kr 73 838 000,- for utbygging av den kommunale infrastrukturen til området, dette inkluderer utgifter til framføring av strøm med kr 9 265 000 inkl mva.

Anlegget skal føres på ansvar 061500 – Strømnesåsen – Infrastruktur.

3. Utbyggingen av infrastrukturen gjennomføres i kommunal regi.
4. Kostnadene fordeles slik:

Vann og Avløp	kr 24 649 000
Vei og gang- og sykkelvei	kr 31 939 000
Momskompensasjon	kr 7 985 000
<u>Framføring av strøm</u>	<u>kr 9 265 000</u>
Totalt finansieringsbehov	kr 73 838 000

Finansiers slik:	
Momskompensasjon	kr 7 985 000
Anleggsbidrag, refusjon fra	
Råde tomteutviklingsselskap AS	kr 56 588 000
<u>Refusjon for fremføring av strøm</u>	<u>kr 9 265 000</u>
Total finansiering	kr 73 838 000

14. Råde kommunes investeringsbudsjett for 2019 og investeringsplan 2020-22 – herunder finansieringsplan for investeringene – vedtas slik:

Investeringsprosjekter	Ansvarlig virksomhet	2019				2020	2021	2022
		Totalt bevilget inkl MVA	Totalt bevilget ekskl MVA	Ubrukt bevilgning 2018 *	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning	Ny bevilgning
Stab Kunnskap og utvikling								
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	151	1 702 500	1 362 000		1 362 000			
Digitalisering av arkiv - Teknisk	151	2 500 000	2 000 000		2 000 000			
Digitaliseringsprosjekt i oppvekst, helse og IKT		2 337 500	1 870 000	1 370 000	500 000			
Karlshus skole:								
Opprettelse av ny barnehageavdeling ved Karlshus skole	160	625 000	500 000	500 000				
Familie								
Selvbetjent/Meråpent bibliotek	155	562 500	450 000		450 000			
Kunstgressbane Saltnes	155	187 500	150 000	150 000				
Skatepark Saltnes	155	500 000	400 000	400 000				
Helsehuset Råde:								
Lås & beslag + adgangskontroll	160	750 000	600 000		600 000			
Ladestasjoner til biler på helsehuset	160	375 000	300 000		300 000			
Teknisk:								
Eiendomsutvikling	160	12 500 000	10 000 000		10 000 000			
Omgjøring Nye lokaler Skråtorpveien 2B	160	187 500	150 000	150 000				
Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne	160	14 812 500	11 850 000	11 850 000				
Rehabilitering av uteareal/parkering vlrådhuset	160	375 000	300 000	300 000				
Spetalen skole	160	6 250 000	5 000 000	5 000 000				
Langhus Kulturhus	160	-	-					46 800 000
Handicaptilpasset brygge langs kysten	160	436 250	349 000	349 000				
Renholdsmaskiner	160	175 000	140 000		140 000			
Fyringsanlegg	160	5 750 000	4 600 000		4 600 000			
Nærmiljøanlegg Missingen 2	160	1 500 000	1 200 000	1 200 000				
Nytt kontorlokale Nor Gård	160	1 750 000	1 400 000	1 400 000				
Vei:								
Opparbeidelse av parkering ved pumpestomb	160	125 000	100 000	100 000				
Asfaltering av kommunale veier	160	625 000	500 000		500 000			
Reguleringsplan Fjelberg bruk - Ny adkomstvei	160	6 375 000	5 100 000	5 100 000				
Nye målere gatelys	160	3 000 000	2 400 000	2 400 000				
G/S vei (Tomb-Karlshus inkl kjøp av grunn)	160	27 500 000	22 000 000	22 000 000				
Feiemaskin	160	187 500	150 000		150 000			
Vei/vann/avløp: Lastebil	160	1 750 000	1 400 000		1 400 000			
Vei/vann/avløp: Bil driftsleder	160	437 500	350 000		350 000			
Kommunal infrastruktur Strømnesåsen	160	82 316 250	65 853 000	65 853 000				
Vann:								
Enebekk	160	8 262 500	6 610 000	5 300 000	1 310 000			
Ny vannledning Odinsvei, Torsvei og Øvre og Nedre Tingvei	160	3 500 000	2 800 000	2 800 000				
Vannmålere i knutepunkt - detektering av lekkasjer	160	587 500	470 000	470 000				
Vannbasseng i Saltnes	160	11 187 500	8 950 000		8 950 000			
Kommunalt vann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	4 712 500	3 770 000		3 770 000			
Kommunalt vann Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116	160	5 375 000	4 300 000		4 300 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmshaugfeltet 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					1 750 000
Tak vanntårn i Karlshus	160	1 125 000	900 000		900 000			
Avløp:								
Kommunalt spillvann for Oven, Fuglevik, Helgerød og Tasken	160	10 225 000	8 180 000		8 180 000			
Kommunalt spillvannsledninger, Tomb Brygge-Akerbekken / Fv116	160	8 350 000	6 680 000		6 680 000			
Skråtorpveien - Strømnesåsen	160	2 137 500	1 710 000		1 710 000			
Størmshaugfeltet 450 meter fra Sarpsborgveien til Balders vei og 560 meter fra Baldersvei langs Lokes vei til Strømshaugveien 18	160	-	-					3 150 000
Enebekk	160	6 625 000	5 300 000	5 300 000				
Kombikummer stensrødfeltet	160	125 000	100 000	100 000				
Overløp pumpestasjon - Makrellrød	160	1 150 000	920 000	920 000				
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	160	500 000	400 000	400 000				
Fornyelse av 150m ledning ved Missingmyr	160	400 000	320 000	320 000				
450 m vann og spillvannsledning fra sarpsborgveien til størmshaugfeltet	160	2 375 000	1 900 000	1 900 000				
SUM INVESTERINGER		244 367 500	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000
Finansiering:		SUM	SUM	2019	2020	2021	2022	
Nye lån:			59 712 000	-	59 712 000	-	-	26 700 000
Ubrakte lånemidler			46 779 000	46 779 000				
Ubundet Kapitalfond:			10 400 000	10 400 000				
Bundet Kapitalfond:			-					
Bundne driftsfond			-					
Disposisjonsfond:			-					
Tilskudd fra andre			78 603 000	78 453 000	150 000			25 000 000
Sum finansiering		-	195 494 000	135 632 000	59 862 000	-	-	51 700 000

Vedlegg:

Dok.dato

Tittel

1. 09.11.2018 Handlingsprogram 2019-22 - Råde kommune
2. 09.11.2018 Betalingssatser 2019 - Råde kommune